

MŰSZAKI TUDOMÁNYOK OSZTÁLYA

Az osztályhoz tartozó, doktori ügyekben eljáró bizottságok:

Anyagtudományi és Technológiai Tudományos Bizottság

Áramlás- és Hőtechnikai Tudományos Bizottság

Automatizálási és Számítástechnikai Tudományos Bizottság

Elektronikus Eszközök és Technológiák Tudományos Bizottság

Elektrotechnikai Tudományos Bizottság

Energetikai Tudományos Bizottság

Építészeti Tudományos Bizottság

Gépszerkezettani Tudományos Bizottság

Informatikai Tudományos Bizottság

Közlekedéstudományi Bizottság

Metallurgiai Tudományos Bizottság

Szál- és Kompozittechnológiai Tudományos Bizottság

Szilárd Testek Mechanikája Tudományos Bizottság

Távközlési Tudományos Bizottság

Vízgázdálkodás-tudományi Bizottság

TARTALOM

Ügyrend.....	3
Az MTA Műszaki Tudományok Osztályának doktori követelményrendszere	18
Követelmények a doktori műre és a tézisekre vonatkozóan	18
Milyen legyen a benyújtott doktori mű?.....	18
A doktori habitusvizsgálat tudománymérési követelményei	20
A doktori habitusvizsgálat tudományos közéleti követelményei	25
A doktori habitusvizsgálathoz benyújtandó adatlapok.....	26
Kérelem.....	26
Tudományos munkásság összefoglalása.....	28
Kérelmezői adatlap.....	29
Tudománymetriai táblázat.....	36

Ügyrend

AZ MTA MŰSZAKI TUDOMÁNYOK OSZTÁLYÁNAK AZ MTA DOKTORA TUDOMÁNYOS CÍM MEGSZERZÉSÉÉRT INDÍTOTT ELJÁRÁSBAN VALÓ KÖZREMŰKÖDÉSÉRŐL

Ezt az Ügyrendet a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvénnyel, továbbá az MTA Alapszabályával (9/2011. [XII. 5.] KGY határozat) és Ügyrendjével (10/2011. [XII. 5.] KGY határozat), valamint az MTA Doktori Szabályzatával (11/2011. [XII. 5.] KGY határozat) és az MTA Doktori Tanácsának Eljárási Szabályzatával és Ügyrendjével (12/2012. [II. 28.] elnökségi határozat) együtt kell alkalmazni.

Eljárási szabályok

A doktori ügyekben eljáró testületek és személyek

(D. Sz. 2., 9., 16., 17., 19., 20., 21., 23. §)

1. §.

- (1) Az MTA doktora cím odaítéléséről kizárólag a MTA Doktori Tanácsa (a továbbiakban: Doktori Tanács) dönthet.
- (2) Az MTA doktora tudományos cím megszerzéséért indított eljárásban (a továbbiakban: doktori eljárás) az MTA Műszaki Tudományok Osztálya (a továbbiakban: osztály) testületként jár el, és a Doktori Tanácsnak köteles beszámolni. Ugyancsak testületként járnak el az osztály tudományos bizottságai (a továbbiakban: bizottság) és az osztálynak tartoznak beszámolni. E bizottságok a következők:
  - Anyagtudományi és Technológiai Tudományos Bizottság
  - Áramlás- és Hőtechnikai Tudományos Bizottság
  - Automatizálási és Számítástechnikai Tudományos Bizottság
  - Elektronikus Eszközök és Technológiák Tudományos Bizottság
  - Elektrotechnikai Tudományos Bizottság
  - Energetikai Tudományos Bizottság
  - Építészeti Tudományos Bizottság
  - Gépszerkeztani Tudományos Bizottság
  - Informatikai Tudományos Bizottság
  - Közlekedéstudományi Bizottság
  - Metallurgiai Tudományos Bizottság
  - Szál- és Kompozittechnológiai Tudományos Bizottság
  - Szilárd Testek Mechanikája Tudományos Bizottság
  - Távközlési Tudományos Bizottság
  - Vízgazdálkodás-tudományi Bizottság.
- (3) A doktori eljárásban közreműködő/eljáró, szavazati joggal rendelkező személyek csak az MTA rendes és levelező tagjai és az MTA doktora címmel rendelkezők lehetnek. Szavazati jog nélkül vesznek részt a doktori eljárásban az eljáró testületek fenti címmel vagy fokozattal nem rendelkező tagjai. Kivételes, a jelen ügyrendben meghatározott esetekben előterjesztő, bíráló vagy bírálóbizottsági tag csak PhD- (DLA-) fokozattal rendelkező személy is lehet. A doktori eljárásban nem működhet közre az a személy,

aki a D. Sz. 23. § szerint összeférhetetlennek minősül. Ez alól kivételt képez a nyilvános vitán való részvétel és véleménynyilvánítás.

- (4) A doktori ügyeket tárgyaló tudományos bizottságokban a bizottságnak legalább tíz MTA doktora címmel rendelkező tagja kell hogy legyen, ideértve az akadémikusokat is. Ha ez a létszám nincs meg, az osztályelnök a szakcsoportvezetőkkel konzultálva dönt arról, hogy melyik tudományos bizottsággal közösen tárgyalható az ügy.
- (5) A doktori eljárásban a kérelmező tudományos tevékenységének vizsgálatát és annak eredményeit az ügyben eljáró testület számára előterjesztők mutatják be. A tudományos osztályon egy vagy két, a tudományos bizottságban két vagy három előterjesztő lehet. Adott ügyben ugyanaz a személy a bizottságban és az osztályon előterjesztő nem lehet. Az előterjesztő a tudományág szerint illetékes akadémikus vagy az MTA doktora címmel rendelkező szakember, aki az eljáró testület tagja. Kivételes esetben egyik előterjesztőnek olyan szakember is felkérhető, aki nem tagja a bizottságnak. Ugyancsak kivételes esetben, ha az érintett szakterületnek megfelelő MTA doktora címmel rendelkező személyekből az előterjesztők a szükséges számban nem állíthatók ki, a feladattal legfeljebb egy, csak PhD- (DLA-) fokozattal rendelkező személy is megbízható. Indokolt esetben előterjesztőként legfeljebb egy külföldi szakember is megbízható. Az előterjesztők távollétében a doktori ügy nem tárgyalható. Tartós távollét esetén a testület elnöke új előterjesztőt kér fel.
- (6) A doktori eljárásban a kérelmező konkrét tudományos eredményeit összefoglaló doktori művének részletes érdemi vizsgálatát és bírálatát hivatalos bírálók végzik, akik bírálatukat a nyilvános vitán a bírálóbizottság előtt mutatják be. A hivatalos bírálók a kérelmező munkásságához közel álló, az MTA doktora címmel rendelkező szakemberek, számuk háromnál kevesebb nem lehet. Ha az érintett szakterületnek megfelelő MTA doktora címmel rendelkező személyekből a három bíráló nem állítható ki, a hivatalos bírálattal legfeljebb egy, csak PhD- (DLA-) fokozattal rendelkező személy is megbízható. Indokolt esetben hivatalos bírálóként legfeljebb egy külföldi szakember is megbízható.
- (7) A kérelmező doktori műben foglalt tudományos eredményeinek részletes érdemi vizsgálatát bírálóbizottság végzi. A bírálóbizottság folytatja le az elbírálásra benyújtott mű nyilvános vitáját, és a hivatalos bírálók véleményét figyelembe véve minősíti a doktori művet, a benne foglalt új tudományos eredményeket, valamint a jelölt vitakészségét. Ennek alapján részletes indoklással alátámasztott javaslatot terjeszt elő a tudományos osztálynak a doktori cím odaítéléséről. A bírálóbizottság elnökből, titkárból és rajtuk kívül legalább öt, legfeljebb hét tagból áll. Ha az érintett szakterületnek megfelelő MTA doktora címmel rendelkező személyekből a teljes bírálóbizottság nem hozható létre, titkár és tag kivételes esetben csak PhD- (DLA-) fokozattal rendelkező személy is lehet, de a bírálóbizottságban összesen legfeljebb két csak PhD- (DLA-) fokozattal rendelkező személy vehet részt.
- (8) A hivatalos bírálók és a bírálóbizottság személyi összetételének összeállításakor a doktori eljárás gördülékenysége érdekében hivatalos bírálónak legalább 5 (3 bíráló és 2 tartalék), a bírálóbizottságba legalább 9 (elnök, titkár, 5 tag és tartalékaik) arra alkalmas szakembert kell kijelölni. Ha az osztálynak vagy bizottságnak kikötései vannak arról, hogy melyik hivatalos bíráló vagy bírálóbizottsági tag helyett melyik tartalék bíráló vagy tartalék tag járhat el, a határozatában erről kifejezetten rendelkeznie kell. Inter- vagy multidiszciplináris pályázat esetén a bírálók és a bírálóbizottság személyi összetétele

előre meghatározott számban és arányban több osztály delegáltjaiból tevődik össze. Ilyenkor az adott osztálynak (bizottságnak, előterjesztőnek) a megadott számú bíráló és bírálóbizottsági tag kétszeresét kell megjelölnie, a tartalékok kijelölésével.

- (9) A bírálók és a bírálóbizottság kijelölésénél a bizottságnak és az osztálynak nagyon körültekintően kell eljárnia, mert a D. Sz. 19. § (2) bekezdése szerint a bírálóbizottság kijelölésével az osztály a doktori műben foglalt tudományos eredmények minősítésére vonatkozó szakmai döntési illetékességét a bírálóbizottságra ruházza át. A bírálóbizottság szakmai döntését tehát sem a bizottságnak, sem az osztálynak nincs joga megkérdőjelezni. A D. Sz. 40. § (3) bekezdése szerint erre nincs is mód, mert a nyilvános vita után érdemi szakmai kifogás már nem terjeszthető elő.
- (10) A doktori eljárásban az előterjesztőkön és a hivatalos bírálókon kívül a jelen Ügyrendben külön meghatározott esetekben saját hatáskörében jár el az osztályelnök és a bizottság elnöke.
- (11) A doktori eljárásnak az osztályt érintő ügyszakában az eljárással kapcsolatos szervezési és végrehajtási feladatokat az osztály titkársági szakreferense (a továbbiakban szakreferens) a Doktori Tanács Titkárságával együttműködve látja el.

A kérelem benyújtása és visszavonása
(D. Sz. 25., 26., 29., 30. §, D. T. E. Sz. Ü. 7–10. §)

2. §

- (1) A doktori pályázat benyújtása három lépésből áll:
  - a kérelem benyújtási szándékát és tervezett időpontját jelző regisztráció a Doktori Tanács pályázati internetes rendszerén keresztül;
  - a tudományos publikációs és hivatkozási adatok adott határidőig való feltöltése a Magyar Tudományos Művek Tárába (a továbbiakban: MTMT) és regisztráció az MTMT-nél, azaz az MTMT értesítése a benyújtás szándékáról és annak tervezett időpontjáról, a feltöltés befejezéséről, kérve az MTMT-t a feltöltött adatok ellenőrzésére;
  - a pályázat benyújtása.
- (2) A Doktori Tanácsnál július és augusztus hónapok kivételével folyamatosan lehet regisztrálni azzal a megkötéssel, hogy a regisztráció előtt be kell fejezni a publikációs és hivatkozási adatok feltöltését, és regisztrálni kell az MTMT-nél.
- (3) A feltöltött adatokat az MTMT ekkor a doktori eljárás befejezéséig ideiglenesen lezárja, ellenőrzi, és az adatokról az osztályok tudománymérési követelményeinek megfelelő összesítő adatlapot készít. Erről értesíti a kérelmezőt, akinek módja van a betekintésre és az MTMT által kifogásolt adatok javítására, azonban új publikációk és hivatkozások feltöltésére nincs lehetősége. Benyújtás esetén nyilatkozik az MTMT-nek, hogy véglegesen lezárhatják az adatait, és ő maga is lezárja őket. Ekkor az adatok a Doktori Tanács internetes rendszerében véglegesen lezárásra kerülnek, és a pályázat benyújtható. Benyújtás előtt a kérelmező bármikor – minden következmény nélkül – módosíthatja a regisztrációját, de ezt jeleznie kell a Doktori Tanács Titkárságának és az MTMT-nek. Módosítás esetén az MTMT az adatok lezárását feloldja, és a módosított regisztrációban megjelölt benyújtási időpontnak megfelelő új határidővel zárja le.

- (4) A kérelmezőnek tudnia kell, hogy a publikációk és hivatkozások habitusvizsgálati elbírálása – a pályázat benyújtásának időpontjától függetlenül – az MTMT által lezárt anyag alapján történik, azt követően pótlólag semmiféle publikációs és hivatkozási anyagot nem lehet benyújtani.
- (5) A kérelmet és mellékleteit részben elektronikusan, részben papíralapon kell benyújtani a Doktori Tanács és az osztály doktori honlapján lévő tájékoztatókban meghatározott módon. Az elektronikus benyújtást a Doktori Tanács Titkárságának erre a célra kialakított internetes rendszerében kell megtenni. A papíralapú iratokat a rendszer segítségével kell előállítani, és valamennyit kitöltve és aláírva a Titkárságra kell (személyesen vagy postán) eljuttatni.
- (6) A benyújtandó iratok listáját a D. Sz. 25. §-a és azzal összhangban a Doktori Tanács, valamint az osztály doktori honlapja tartalmazza. A benyújtandó dokumentumok listáját a jelen Ügyrend 1. sz. mellékletének 4. „Mit kell a kérelmezőnek benyújtania?” című pontja is felsorolja. A benyújtandó doktori műre vonatkozó előírásokat az 1. sz. melléklet 1. „Követelmények a doktori műre és a tézisekre vonatkozóan” című pontja tartalmazza.
- (7) Ha a kérelmező a pályázatát az Asz. 24. § (6) bekezdése szerint inter- vagy multidiszciplinárisan kívánja elbíraltatni, meg kell neveznie azokat a tudományágakat és érintett tudományos osztályokat, ahova a kérelmét be kívánja nyújtani. Az MTMT ez esetben a kérelmező tudománymérési adatait a megnevezett osztályok követelményeinek megfelelő tudománymérési összesítő adatlapokon adja meg.
- (8) Ha a kérelem hiányos, a hiányok pótlására a D. Sz. 29. §-a szerint van lehetőség. A hiánypótlás elmulasztása esetén a kérelmet a Doktori Tanács Titkársága elutasítja. Nem nyújthatók be hiánypótlás keretében a D. Sz. 25. § (6) bekezdés c), d) e), g), h), i), j) és k) pontjában megjelölt dokumentumok és maga a kérelem. Amennyiben e dokumentumok közül bármelyik hiányzik, a kérelmet el kell utasítani. Nem nyújthatók be és nem fogadhatók be e dokumentumok bármely kiegészítését célzó anyagok sem a kérelem befogadása után, sem a doktori eljárás habitusvizsgálati szakaszában vagy azt követően.
- (9) A kérelmező a doktori eljárás lefolytatására benyújtott kérelmét a doktori eljárás bármely szakaszában, de a Doktori Tanács elutasító és megszüntető döntését megelőzően külön indoklás nélkül írásban visszavonhatja, ennek alapján a Doktori Tanács elnöke az eljárást megszünteti, azonban a befizetett eljárási díj visszafizetésére nincs mód. A megszüntetéstől számított két éven belül új doktori pályázat benyújtására nincs lehetőség.

Az illetékesség

(D. Sz. 18., 31., 32. §, D. T. E. Sz. Ü. 10., 11. §)

3. §

- (1) A Doktori Tanács elnökének a doktori ügyben történő első megkeresésére az osztály elnökének nyilatkoznia kell, hogy a doktori eljárás lefolytatására az osztály tudományág és tudományszak szempontjából illetékes-e. A tudományág szerinti illetékesség a tudományos osztály, a tudományszak szerinti illetékesség a tudományos bizottság illetékességét jelenti. Az illetékesség mérlegelése általában többlépcsős folyamat, és az osztály illetékessége a bizottsági nyilatkozatok után válik véglegessé. Az osztályelnöki nyilatkozathoz az illetékes bizottságok elnökeivel való egyeztetés és az osztályülés döntése szükséges.

- (2) A bizottság az illetékességéről a következő döntéseket hozhatja:
  - a) a bizottság az eljárásban való közreműködésre illetékesnek tartja magát, elindítja a doktori habitusvizsgálati eljárást, és erről értesíti az osztály elnökét, vagy
  - b) az eljárásban nem tartja magát illetékesnek, és a kérelmet visszaküldi az osztályelnöknek.
- (3) Az osztály az illetékességéről a következő döntéseket hozhatja:
  - a) az osztály illetékesnek tartja magát, megállapítja az érintett szakterület(ke)t, kijelöli az eljárás előkészítésére az illetékes bizottságát, és erről értesíti a Doktori Tanácsot,
  - b) az osztály az eljárásban nem tartja magát illetékesnek, és a kérelmet visszaküldi a Doktori Tanácsnak; ugyanakkor javaslatot tehet az általa illetékesnek tartott osztályra.
- (4) Ha a kérelmező a pályázatát inter- vagy multidiszciplináris kérelemként nyújtotta be, és így több tudományágot jelölt meg, a Doktori Tanács interdiszciplináris kérelem esetén két, multidiszciplináris kérelem esetén három osztályt kér fel az eljárásban való illetékességük megállapítására. Illetékesség esetén nyilatkozatot kér arról, hogy az eljárás során az osztály a befogadó vagy a közreműködő osztály szerepét vállalja-e. Az érintett osztályok egyikének befogadó osztálynak kell lennie. Illetékesség esetén a Doktori Tanács elnöke egyeztet a résztvevő osztályok elnökeivel, hogy melyik osztály legyen a befogadó, és mely(ek) legyen(ek) a közreműködő osztály(ok), és milyen arányban jelöljék ki a hivatalos bírálókat és a bírálóbizottság tagjait.
- (5) Befogadó osztály a kérelmező tudományos munkásságának megítélésében szakmailag leginkább illetékes osztály. Közreműködő osztály, amelynek illetékessége a kérelmező tudományos tevékenységének és a doktori mű témájának csupán egyes részeire terjed ki. A befogadó és a közreműködő osztály a doktori eljárás habitusvizsgálati szakaszában azonos tevékenységet folytat; azonban a bírálati szakasztól kezdve csak a befogadó osztály vesz részt benne. A habitusvizsgálati eljárást minden résztvevő osztálynak el kell végeznie a saját követelményrendszere szerint, függetlenül attól, hogy befogadó vagy közreműködő osztály.
- (6) Inter- vagy multidiszciplináris kérelem esetén az osztály az illetékességéről a következő döntéseket hozhatja:
  - a) az osztály nagyrészt illetékesnek tartja magát, vállalja a befogadó osztály szerepét, megállapítja az érintett szakterület(ke)t, kijelöli az eljárás előkészítésére az illetékes bizottságát, és javaslatot tesz az általa illetékesnek tartott további osztály(ok)ra, majd erről értesíti a Doktori Tanácsot,
  - b) az osztály csak kisebb részben tartja magát illetékesnek, a közreműködő osztály szerepét vállalja, megállapítja az érintett szakterület(ke)t, kijelöli az eljárás előkészítésére az illetékes bizottságát, és javaslatot tesz az általa illetékesnek tartott további osztály(ok)ra, majd erről értesíti a Doktori Tanácsot,
  - c) az osztály az eljárásban semmilyen formában nem tartja magát illetékesnek, kizárja magát az eljárásban való részvételtől, és a kérelmet visszaküldi a Doktori Tanácsnak.
- (7) Ha az illetékességüket az MTA tudományos osztályai valamennyien kizárták, a Doktori Tanács az eljárásra bocskátást megtagadja. Inter- vagy multidiszciplináris eljárási kérelem esetén, a Doktori Tanács elutasíthatja az eljárásra bocskátást, ha van közreműködő, de nincs befogadó osztály, vagy fordítva, ha van befogadó, de nincs közreműködő osztály. Ilyen esetben a Doktori Tanács felajánlja a kérelmezőnek, hogy módosítsa az inter- vagy multidiszciplináris kérelmét, ennek hiányában az eljárást megszünteti.

- (8) Mind az osztályoknak, mind a bizottságoknak a megbízás kézhezvételétől számított 15, inter- vagy multidiszciplináris pályázat esetén 30 napon belül van lehetőségük nyilatkozni az illetékességről. Ha az osztály vagy a bizottság az illetékességét kizárja, állásfoglalását érdemi indoklással kell ellátnia.
- (9) Az illetékesség a doktori eljárásnak csak a habitusvizsgálati szakaszában mérlegelhető, a bírálati eljárásra bocsátást követően már nem vizsgálható. Hasonlóképpen a tudományterület, a tudományág és a szakterület a bírálati eljárásra bocsátást követően már nem változtatható meg.

Az összeférhetetlenség

(D. Sz. 23. §)

4. §

- (1) A doktori eljárásból – a nyilvános vita kivételével – ki van zárva, és az érdemi elbírálásban nem működhet közre, továbbá az ügy tárgyalásakor nem lehet jelen az, aki a D. Sz. 23. § (1) és (2) bekezdése bármelyik pontjában érintett.
- (2) Az összeférhetetlenség kérdésére az ülés elnöke az ülés kezdetén köteles felhívni az ülésen résztvevők figyelmét. Az ülésen megjelent összeférhetetlen személy az ülés elnökének szóban köteles jelezni az összeférhetetlenségét és annak okát, az ülésről távoznia kell. Bírálót, bírálóbizottsági tagság esetén a Doktori Tanács Titkárságának írásban kell jelezni az összeférhetetlenséget és annak okát. Ha a kérelmező tartja összeférhetetlennek a kijelölt bírálót vagy bírálóbizottsági tagot, ezt ugyancsak a Doktori Tanács Titkárságának kell írásban jeleznie. Az összeférhetetlenséget – a kérelmező előterjesztésére vagy hivatalból – a Doktori Tanács állapítja meg, szükség esetén az Ügyrendi Bizottság véleményét is kikérve.

A doktori eljárás

A doktori eljárás szakaszai

(D. Sz. 24. §)

5. §

- (1) A doktori eljárás két egymást követő szakaszból áll: a habitusvizsgálati és a bírálati szakaszból. A habitusvizsgálati szakaszban a kérelmező személyét, a bírálati szakaszban a doktori művét vizsgálják.
- (2) A habitusvizsgálati szakasz a kérelmező tudományos munkásságának és teljesítményének (tudományos habitusának) a megítélésére irányuló eljárás, amely a kérelmező tudományos habitusának bizottsági vizsgálatával indul, az osztálynak a doktori mű bírálatra bocsátására vagy elutasítására vonatkozó javaslatával folytatódik, és a Doktori Tanács erre vonatkozó döntésével zárul.
- (3) A bírálati szakasz a kérelmező doktori művében foglalt tudományos eredmények megítélésére irányuló eljárás, amely a doktori mű bírálatra bocsátásával indul, a bírálati folyamattal és a nyilvános vitával, majd a bírálóbizottságnak és az osztálynak a doktori cím odaítélésére vonatkozó javaslatával folytatódik, és a Doktori Tanács erre vonatkozó döntésével zárul.
- (4) A habitusvizsgálati szakaszban nem kerül sor a doktori mű érdemi részletes vizsgálatára, a mű formájával és tartalmával csak annyiban kell foglalkozni, hogy annak alapján megállapítható legyen, hogy a kérelmező helyesen jelölte-e meg a szakterületet, a doktori mű elbírálásra formailag alkalmas-e, rövid értekezés benyújtása esetén annak

alapján az eljárás lefolytatható-e, végül kik azok a szakmailag illetékes bírálók és bíráló-bizottsági tagok, akik leginkább illetékesek a doktori mű bírálatára.

Tudománymetria és minimumkövetelmények

(D. Sz. 33 §, D. T. E. Sz. Ü. 15. §)

6. §

- (1) A habitusvizsgálati szakaszban a kérelmező tudományos eredményeit, alkotásait, tudományos publikációit, ezek hazai és nemzetközi visszhangját, a hazai és nemzetközi tudományos közéletben végzett tevékenységét és a tudományos utánpótlás képzésében betöltött szerepét vizsgálják. A tudományos teljesítményét tudománymetria szempontok figyelembevételével is minősítik. Az osztály habitusvizsgálati követelményeit a jelen Ügyrend 1. sz. mellékletének 1. „Követelmények a doktori műre és a tézisekre vonatkozóan”, 2. „A doktori habitusvizsgálat tudománymérési követelményei”, és 3. „A doktori habitusvizsgálat tudományos közéleti követelményei” című pontjai tartalmazzák, amelyek az osztály doktori honlapján megtalálhatók.
- (2) A habitusvizsgálati szakasz részét képezi az osztály habitusvizsgálati minimumkövetelményeinek teljesítését vizsgáló eljárás. A minimumkövetelmények a kérelmező publikációs és alkotási tevékenységére, valamint idézettségére vonatkozó, számszerűen meghatározott feltételek, amelyeket a kérelmezőnek maradéktalanul teljesítenie kell. A minimumkövetelmény csak belépési küszöb: szükséges, de nem elégséges feltétel az eljárás folytatásához. Az osztály habitusvizsgálati minimumkövetelményeinek nem teljesítése (együttesen vagy külön-külön) minden esetben az eljárásból való kizárást vonja maga után. Az osztály minimumkövetelményeit a jelen Ügyrend 1. sz. mellékletének 2. „A doktori habitusvizsgálat tudománymérési követelményei” című pontja tartalmazza.
- (3) Inter- vagy multidiszciplináris kérelem esetén a jelöltnek valamennyi érintett osztály minimumkövetelményeit maradéktalanul teljesítenie kell, függetlenül attól, hogy befogadó vagy közreműködő osztályról van-e szó. Bármely résztvevő osztály minimumkövetelményeinek nem teljesítése az eljárás megszüntetését vonja maga után.

A bizottságok feladat- és hatásköre a doktori eljárásban

(D. Sz. 17., 33. §, D. T. E. Sz. Ü. 11. §)

7. §

- (1) A tudományos bizottság a doktori eljárásban az osztály elnökének a felkérésére jár el, és neki tartozik beszámolni. A tudományos bizottság feladata és hatásköre a doktori eljárás habitusvizsgálati szakaszára terjed ki, és a bírálati szakaszt csak annyiban érinti, hogy nyilatkozik az értekezés formai alkalmasságáról, valamint javaslatot tesz a hivatalos bírálók és a bírálóbizottság személyi összetételére. Feladata a kérelmező doktori habitusának vizsgálata, azaz tudományos munkásságának és teljesítményének megítélése és ennek alapján állásfoglalás és javaslattevés az osztály számára a doktori eljárás bírálati szakaszának lefolytatására vagy elutasítására.
- (2) A doktori eljárásban a tudományos bizottságok hatásköre tételesen:
döntés
  - a) a doktori kérelem szempontjából a szakterületi illetékességről,
  - b) a doktori mű formai alkalmasságáról,

javaslattétel

- c) a kérelmező doktori habitusának, tudományos teljesítményének mérlegelése alapján a bírálati eljárás megindíthatóságáról, a doktori mű bírálatra bocsáthatóságáról,
- d) a hivatalos bírálók és a bírálóbizottság személyi összetételéről,
- e) rövid értekezés esetén a doktori eljárás annak alapján való lefolytathatóságáról.

A bizottság az a) pontban meghatározott döntési jogkörét – inter- és multidiszciplináris témákban benyújtott pályázat kivételével – átruházhatja a bizottság elnökére.

- (3) A tudományos bizottság a doktori eljárásbeli feladat- és hatáskörét az ülésén gyakorolja.

A bizottságok eljárása a habitusvizsgálati szakaszban

(D. Sz. 17–21., 33. §, D. T. E. Sz. Ü. 10–12. §)

8. §

- (1) A bizottság az osztály elnökének felkérése alapján kezdi el a munkáját. A bizottság a doktori habitusvizsgálatot a felkérés megérkezésétől számított 60 napon belül tartozik lefolytatni, amelyből az előterjesztőknek 30 nap áll a rendelkezésére. Inter- vagy multidiszciplináris pályázat esetén az osztályelnök tájékoztatja az bizottság elnökét az osztály befogadói vagy közreműködői részvételéről, valamint a bírálók közé és a bírálóbizottságba delegálandó tagok számáról.
- (2) A bizottság elnöke – előzetes egyeztetés után – kijelöli az előterjesztőket, és eljuttatja nekik a szükséges papíralapú dokumentumokat, továbbá megadja az előterjesztőknek a Doktori Tanács internetes rendszeréhez való hozzáférés módját, ahol a kérelmező elektronikusan benyújtott anyagait, köztük a „Kérelmezői adatlap”-ot (2. sz. melléklet), továbbá az MTMT által zárolt publikációs és hivatkozási listáját és tudománymetriai táblázatát megtekinthetik. Felkéri az előterjesztőket, hogy az előterjesztésüket az osztály habitusvizsgálati követelményrendszere szerint, a fenti dokumentumok alapján végezzék el, majd véleményüket és javaslatukat az osztály doktori honlapjáról letölthető „Előterjesztői értékelés” című elektronikus űrlap (2. sz. melléklet) szempontjai alapján, annak maradéktalan kitöltése útján elektronikusan nyújtsák be a bizottság elnökének. Inter- vagy multidiszciplináris pályázat esetén a bizottság elnöke tájékoztatja az előterjesztőket a különleges eljárásból eredő feladatokról.
- (3) A bizottsági ülés előtt legalább 8 nappal a bizottság valamennyi tagjának elektronikus (kivételes esetben írásos) formában meg kell küldeni
  - a) a kérelmező által kitöltött „Kérelmezői adatlap”-ot,
  - b) valamennyi „Előterjesztői értékelés”-t, és
  - c) az MTMT által az osztály igényei szerint elkészített tudománymetriai adatlapot.

A fenti anyagok kiküldésekor a bizottság tagjait emlékeztetni kell rá, hogy a Doktori Tanácstól kapott jelszavukkal belépve meg tudják tekinteni a Doktori Tanács internetes rendszerében mindazon anyagokat, amelyeket a kérelmező elektronikusan benyújtott, továbbá az MTMT által zárolt publikációs és hivatkozási listát, valamint az MTMT által készített tudománymetriai táblázatot.

- (4) A bizottsági ülésre meg kell hívni a Doktori Tanácsnak azt a tagját, aki az osztály képviselőjeként az ügy előterjesztője lesz.
- (5) A doktori eljárással foglalkozó bizottsági ülés nem nyilvános, csak az arra jogosultak vehetnek részt rajta. Az ülésen a bizottság valamennyi – a kérelmezővel nem összefér-

hetetlen – tagja részt vehet, azonban csak a doktori eljárásban szavazásra jogosultak szavazhatnak.

- (6) A doktori eljárásban a bizottság ülése akkor határozatképes, ha jelen van valamennyi előterjesztő és a doktori eljárásban szavazati joggal rendelkező, összeférhetetlenség miatt ki nem zárt bizottsági tagoknak legalább a fele. Ha ez a létszámfeltétel nem teljesül vagy nem teljesíthető, akkor a bizottság elnöke az osztályelnök javaslata alapján szakmailag illetékes vendégbizottságot hív meg az ülésre, ahova annak minden, a doktori eljárásban szavazati joggal rendelkező tagját meg kell hívnia. Ekkor a fenti határozatképességi feltételt az ügykezelő és a vendégbizottságnak együtt kell teljesítenie. A bizottság szavazatképes tagjainak megállapításakor a tartósan távol lévő tagokat és a 70 éven felülieket, ha nincsenek jelen, nem kell beszámítani.
- (7) A bizottság elnöke felkéri az előterjesztőket, hogy a rendelkezésükre bocsátott, a (2) bekezdésben részletezett valamennyi dokumentum adatai alapján készített véleményüket tételesen ismertessék az „Előterjesztői értékelés” című űrlapon előírt szempontok és sorrend szerint (lásd a 2. sz. mellékletben). Értékelésük tartalmazza a következőket:
- a) az illetékes szakterület megnevezése, amelyben a doktori kérelem elbírálható;
  - b) vélemény a doktori mű formai alkalmasságáról („igen/nem”);
  - c) vélemény a minimumkövetelmények teljesítéséről külön-külön és összességében: (1) a publikációs és alkotási tevékenységre előírt küszöbszám meghaladása („igen/nem”), (2) az idézettségi küszöbszám meghaladása („igen/nem”), (3) valamennyi tételes publikációs elvárás teljesülése („igen/nem”), végül mindhárom minimumkövetelmény maradéktalan teljesülése („igen/nem”);
  - d) a kérelmező tudományos közéleti tevékenységének megítélése, elegendő-e („igen/nem”);
  - e) a kérelmező által elért konkrét tudományos eredmények ismertetése;
  - f) a kérelmező doktori habitusának összefoglaló értékelése: a fentiekben részletezett vizsgálat eredménye alapján a kérelmező tudományos munkásságának és teljesítményének megítélése alapján vélemény a bírálati eljárás lefolytathatóságáról („igen/nem”), a támogató vagy elutasító vélemény konkrét indoklása;
  - g) rövid értekezés esetén nyilatkozat arról, hogy a kérelmező tudományos teljesítménye elér-e olyan kiemelkedő szintet, hogy a bírálati eljárás rövid értekezés benyújtásával is lefolytatható;
  - h) javaslat a bírálók és a bírálóbizottság tagjainak személyére.
- (8) A bizottsági ülés az írásban kiküldött anyagokat és a szóban elhangzott előterjesztéseket érdemben tárgyalja, majd a „Bizottsági javaslat” című űrlapon előírt szempontok és sorrend szerint (lásd a 2. sz. mellékletben) az alábbi kérdésekben foglal egymástól elkülönítve állást:
- a) a szakterület megjelölése, amelyben a doktori kérelem elbírálható;
  - b) javaslat a doktori mű formai alkalmasságáról;
  - c) a minimumkövetelmények teljesítésének ellenőrzése külön-külön és összességében, ennek eredményét rögzíti, de nem szavaz róla;
  - d) a kérelmező tudományos közéleti tevékenységének megítélése;
  - e) javaslat a kérelmező tudományos munkásságának és teljesítményének megítéléséről és a bírálati eljárás lefolytathatóságáról a kérelmező által elért konkrét tudományos eredmények és a minimumkövetelmények teljesítése alapján;

- f) rövid értekezés esetén nyilatkozat arról, hogy a kérelmező tudományos teljesítménye elér-e olyan kiemelkedő szintet, hogy a bírálati eljárás rövid értekezés benyújtásával is lefolytatható;
- g) a bírálók és a bírálóbizottság tagjainak kijelölése.
- (9) A bizottsági ülés a (8) bekezdésében felsorolt pontokban (kivéve a minimumkövetelmények teljesülését) egyenkénti szavazással határoz:
- a) A doktori habitusról és annak alapján a doktori mű bírálati eljárásra bocsátásáról 1–5 pontos rendszerű titkos szavazással alakítja ki a véleményét. A szavazás eredménye akkor pozitív, ha a pontok száma meghaladja a szavazásban résztvevők által adható legnagyobb összpontszám 70 százalékát.
- b) Az összes többi kérdésben egyenkénti, titkos, „igen/nem” szavazatokkal dönt. Érvényes döntéshez a szavazásban résztvevők 50 százalékot meghaladó egynemű szavazata szükséges.
- (10) A (7) bekezdés b) pontjában a doktori habitusvizsgálat részét képezi az osztály által előírt minimumkövetelmények teljesítésének az ellenőrzése. Ha a minimumkövetelmények teljesítése csak egy pontban is sérül, a doktori habitusvizsgálat eredménye negatív, és a bizottság nem javasolhatja a doktori mű bírálatra bocsátását akkor sem, ha a bizottság (8) a) pont szerinti szavazása pozitív eredménnyel zárul.
- (11) A bizottságnak a hivatalos bírálók és a bírálóbizottság személyi összetételét akkor is meg kell adnia, ha nem javasolja az értekezés bírálatra bocsátását.
- (12) Ha a bizottság szükségesnek látja, meghallgathatja a kérelmezőt, felkérheti, hogy ismertesse tudományos munkásságát és főbb önálló tudományos eredményeit, továbbá külső szakértőt is megkereshet írásbeli információszerzés céljából.
- (13) A bizottság érdemi állásfoglalását indoklásával együtt a honlapról letölthető „Bizottsági javaslat” című elektronikus űrlapon kell rögzíteni. A bizottsági javaslatnak tartalmaznia kell a doktori habitusvizsgálati minimumkövetelmények teljesítésére vonatkozó pontos adatokat és a szavazások számszerű megoszlását és eredményét is. A bizottság állásfoglalásának azt a részét, amely a pályázó tudományos munkásságának értékeléséről, valamint a rövid értekezés alapján lefolytatható eljárásról szól, szakmai indoklással kell ellátni. Nem kell indokolni a hivatalos bírálók és a bírálóbizottság személyi összetételére vonatkozó javaslatot.
- (14) A bizottság üléséről emlékeztetőt kell készíteni, amelynek kötelező tartalmi elemei: az ülés határozatképességének megállapítása, a határozathozatalhoz szükséges legkisebb szavazatszám, az előterjesztők megnevezése, a vitában elhangzott főbb érvek és megállapítások, a szavazásra feltett kérdések, a szavazások eredménye és számszerű megoszlása. Az emlékeztetőt a bizottság titkára készíti el, az elnök és a titkár írja alá. Az emlékeztetőt, valamennyi „Előterjesztői értékelés”-t és a „Bizottsági javaslat”-ot a bizottsági üléstől számított 15 napon belül az osztály elnökének meg kell küldeni.

Az osztály feladat- és hatásköre a doktori eljárásban

(D. Sz. 16., 18., 34. §, D. T. E. Sz. Ü. 10. §)

9. §

- (1) A tudományos osztály a doktori eljárásban a Doktori Tanács elnökének a felkérésére jár el, és neki tartozik beszámolni. Az osztály feladata és hatásköre a doktori eljárás mindkét szakaszára kiterjed. Feladata a (2) bekezdésben felsoroltakon túlmenően a tu-

dományos bizottságok habitusvizsgálati munkájának szakmai, ügyrendi és tudomány-
etikai ellenőrzése azzal, hogy eljárási szabálysértésben a Doktori Tanács Ügyrendi Bi-
zottsága, tudományetikai vétségben az MTA Tudományetikai Bizottsága dönt.

- (2) A doktori eljárásban a tudományos osztály hatásköre tételesen:

döntés

- a) a doktori kérelem szempontjából a tudományági illetékességről,
- b) rövid értekezés esetén a doktori eljárás annak alapján való lefolytathatóságáról,
- c) a doktori eljárásban alkalmazható idegen nyelvről,

javaslattétel

- d) a kérelmező doktori habitusának, tudományos teljesítményének mérlegelése alapján a bírálati eljárás megindíthatóságáról, a doktori mű bírálatra bocsáthatóságáról,
- e) a hivatalos bírálók és a bírálóbizottság személyi összetételéről,
- f) a bírálóbizottság véleménye alapján a doktori cím odaítéléséről.

- (3) A tudományos osztály a doktori eljárásbeli feladat- és hatáskörét az ülésén gyakorolja.

Az osztály eljárása a habitusvizsgálati szakaszban

(D. Sz. 16–21., 34., 36. §, D. T. E. Sz. Ü. 10–12. §)

10. §

- (1) Az osztály a Doktori Tanács elnökének felkérése alapján kezdi el a munkáját. A megkereséshez a Doktori Tanács Titkársága az osztályelnöknek megküldi a kérelmező által benyújtott papíralapú dokumentumokat, és egyidejűleg biztosítja az elektronikus úton benyújtott adatokhoz való hozzáférhetőséget. Ezt követően az osztályelnök az anyagot kiküldi az illetékes bizottsághoz, hogy az végezze el a kérelmező doktori habitusvizsgálatát az osztály habitusvizsgálati követelményrendszerére szerint, és tegyen javaslatot a bírálati eljárás lefolytathatóságára.
- (2) Az osztály a bizottság állásfoglalását a beérkezésétől számított 60 napon belül ülésén tárgyalja. Az ügy előterjesztésére az osztály elnöke – ésszerű határidő megjelölésével – az osztály szakma szerint illetékes tagját kéri fel, aki nem lehet azonos a bizottsági előterjesztővel. Az osztály-előterjesztő írásban nyilatkozik az osztályelnöknek, ha egyetért a bizottság állásfoglalásával, vagy ellenkezőleg, ha véleménye eltér a bizottság állásfoglalásától, vagy annak kiegészítését tartja szükségesnek.
- (3) Az osztály elnöke megvizsgálja a bizottsági javaslatot és az előterjesztést együttesen abból a szempontból, hogy tárgyalásra alkalmas-e. Ha tárgyalásra alkalmasnak tartja, az ügyet felveszi a következő ülés napirendjére. Ha nem tartja tárgyalásra alkalmasnak, az osztály-előterjesztőt véleménye kiegészítésére hívhatja fel, megjelölve annak hiányosságát, vagy az osztály-előterjesztői vélemény alapján a bizottság elnökéhez fordulhat, megjelölve a bizottsági állásfoglalás hiányosságait. A kérelem megítélésére újabb osztály-előterjesztőt is felkérhet azzal, hogy előterjesztését 30 napon belül készítse el. Az ügy tárgyalására akkor kerülhet sor, ha az összes előterjesztést benyújtották; ilyen esetben az osztály a bizottság állásfoglalását az előterjesztések beérkezésétől számított 30 napon belül tárgyalja. Ha az ügyben az osztályon több előterjesztés készült, azok csak együttesen tárgyalhatók, valamennyi osztály-előterjesztő jelenlétében.

- (4) Az osztályülés előtt legalább 8 nappal az osztály valamennyi tagjának elektronikus (kivételes esetben írásos) formában meg kell küldeni
  - a) a kérelmező által kitöltött „Kérelmezői adatlap”-ot,
  - b) a bizottsági előterjesztők által kitöltött „Előterjesztői értékelés”-t,
  - c) a bizottság által kitöltött „Bizottsági javaslat”-ot,
  - d) az MTMT által készített tudományometriai adatlapot,
  - e) a webcímet, ahol a kérelmező MTMT által zárolt publikációs és hivatkozási listája, valamint tudományometriai táblázata megtekinthető,
  - f) minden egyéb dokumentumot, amelyet az osztály elnöke vagy az ügy előterjesztője az ügy tárgyalásához szükségesnek tart.
- (5) A doktori eljárással foglalkozó osztályülés nem nyilvános, csak az arra jogosultak vehetnek részt rajta. Az ülésen az osztályülés valamennyi – a kérelmezővel nem összeférhetetlen – tagja részt vehet, azonban csak a doktori eljárásban szavazásra jogosultak szavazhatnak. Szükség esetén az osztály ülésére – tanácskozási joggal – a tudományos bizottság elnökét vagy előterjesztőit meg lehet hívni.
- (6) A doktori eljárásban az osztály ülése akkor határozatképes, ha jelen van valamennyi előterjesztő és az osztály doktori eljárásban szavazati joggal rendelkező, összeférhetetlenség miatt ki nem zárt tagjainak legalább a fele. Az osztály szavazatképes tagjainak megállapításakor a tartósan távol lévő tagokat és a 70 éven felülieket, ha nincsenek jelen, nem kell beszámítani.
- (7) Az osztályülésen az osztály-előterjesztő ismerteti a tudományos bizottság előterjesztését, nyilatkozik róla, hogy a tudományos bizottság megfelelően járt-e el a habitusvizsgálati eljárás során, beszámol a felmerült szakmai vitákról, az esetleges ügyrendi vagy etikai kérdésekről, továbbá nyilatkozik arról, hogy a doktori pályázat teljesíti-e az osztály minimumkövetelményeit, és ezt a tudományos bizottsági előterjesztők értékelték-e. Az előterjesztő részletesen ismerteti a bizottság javaslatát a „Bizottsági javaslat” című űrlap szempontjai szerint, és válaszol az esetleges kérdésekre. Az osztályülés érdemben tárgyalja az írásban kiküldött anyagokat és a szóban elhangzott előterjesztést, külön kitérve a minimumkövetelmények teljesítésére, majd az alábbi kérdésekben foglal egy mástól elkülönítve állást:
  - a) javaslat a doktori habitusvizsgálat eredménye alapján a kérelmező tudományos munkásságának és teljesítményének megítéléséről és a bírálati eljárás lefolytathatóságáról;
  - b) rövid értekezés esetén nyilatkozat arról, hogy a kérelmező tudományos teljesítménye elér-e olyan kiemelkedő szintet, hogy a bírálati eljárás rövid értekezés benyújtásával is lefolytatható;
  - c) a bírálók és a bírálóbizottság tagjainak kijelölése.
- (8) Az osztályülés a (7) bekezdésben felsorolt pontokban egyenkénti, titkos „igen/nem” szavazatokkal határoz. Érvényes döntéshez a szavazásban résztvevők 50 százalékot meghaladó, egynemű szavazata szükséges.
- (9) A (7) bekezdés a) pontjában a doktori habitusvizsgálat részét képezi az osztály által előírt minimumkövetelmények teljesítésének az ellenőrzése. Ha a minimumkövetelmények teljesítése csak egy pontban is sérül, a doktori habitusvizsgálat eredménye negatív, és az osztály nem javasolhatja a doktori mű bírálatra bocsátását akkor sem, ha az osztály a (7) bekezdés a) pontja szerinti, habitusvizsgálatra vonatkozó szavazása pozitív eredménnyel zárul.
- (10) Az osztálynak a hivatalos bírálók és a bírálóbizottság személyi összetételét akkor is meg kell adnia, ha nem javasolja az értekezés bírálatra bocsátását.

- (11) Az osztály elnöke egyetlen iratba foglalva 15 napon belül megküldi a Doktori Tanács elnökének az osztály állásfoglalását arról, hogy a kérelmező a tudományos munkássága alapján alkalmas-e a doktori cím megszerzésére, hogy rövid értekezés benyújtása esetén az eljárás lefolytatható-e, ezek konkrét érvekkel alátámasztott indoklását, továbbá javaslatát a hivatalos bírálók és a bírálóbizottsági tagok személyére. A javaslatnak tartalmaznia kell a doktori habitusvizsgálati minimumkövetelmények teljesítésére vonatkozó pontos adatokat és a szavazások számszerű megoszlását és eredményét is. Az irat mellékleteként megküldi az ügy kezdete óta keletkezett valamennyi dokumentumot (emlékeztető a bizottsági ülésről, valamennyi bizottsági „Előterjesztői értékelés”, a „Bizottsági javaslat”, az osztály előterjesztőjének értékelése, emlékeztető az osztályülésről).
- (12) Az osztály üléséről a szakreferens emlékeztetőt készít, amely tartalmazza az előterjesztők megnevezését, a vitában elhangzott főbb megállapításokat és a szavazások számszerű megoszlását és eredményét.

11. §

- (1) Ha a szavazásban résztvevő osztálytag a szavazással kialakított állásfoglalással nem ért egyet, vagy ha az elnöki összefoglalóban foglaltakat lényegesen másképpen tartja megalapozottnak, az ülést követően 8 napon belül írásban – indoklással ellátott – különvéleményt nyújthat be, amelyet az osztály állásfoglalását tartalmazó irathoz kell nyíltan csatolni.
- (2) A Doktori Tanács elnöke tájékoztatja az osztály elnökét arról, hogy a Doktori Tanács a kérelmező doktori habitusáról és az értekezés vitára bocsátásáról milyen döntést hozott. Ha a Doktori Tanács határozata ellentétes az osztály állásfoglalásával, a Doktori Tanács az indoklással ellátott határozatát megküldi az osztálynak abból a célból, hogy az – szükség szerint a tudományos bizottság bevonásával – ismételten vizsgálja meg a kérelmező alkalmasságát a megjelölt szempontokra tekintettel. Ebben az esetben az osztályelnök az ügyet visszautalja az illetékes bizottsághoz a vitatott kérdések megtárgyalása céljából. A bizottság állásfoglalása birtokában az osztály az ügyet ülésén újratárgyalja, és állásfoglalását megküldi a Doktori Tanácsnak. A Doktori Tanács ezt követő ülésén hozott döntése végleges.
- (3) Ha a felkért hivatalos bírálók közül öten nem vállalják a bírálati vélemény elkészítését – kivéve, ha a visszautasítás oka összeférhetetlenség – a kérelmező személyi alkalmasságát az osztály és a bizottság bevonásával ismételten tárgyalni kell, és újabb bírálókat kell javasolni.
- (4) Ha az osztály az eljárás rövid értekezés alapján való lefolytatását nem támogatja, akkor a doktori mű bírálati eljárásra nem bocsátható, azonban a doktori habitusvizsgálatot az osztály és a Doktori Tanács lefolytatja. Ha a doktori habitusról az osztály pozitívan dönt, és azt a Doktori Tanács is megerősíti, az eljárás nem szűnik meg. A pályázó a határozat meghozatalától számított öt éven belül ugyanezen pályázat keretében értekezést nyújthat be. Ebben az esetben a kérelmező személyi alkalmasságát nem kell újból megvizsgálni. Ha a doktori habitusról a Doktori Tanács döntése és az osztály állásfoglalása ellentétes, a (2) bekezdésbeli eljárást kell értelemszerűen alkalmazni.

Az osztály eljárása a bírálati szakaszban

(D. Sz. 8., 19., 40., 45. §, D. T. E. Sz. Ü. 14. §)

12. §

- (1) Az osztály a bírálati szakaszban a nyilvános vita után, a bírálóbizottság döntésének az ismeretében csatlakozik be újra a bírálati eljárásba. Feladata javaslattétel a Doktori Ta-

nács számára a cím odaítéléséről. A nyilvános vita után a bírálóbizottság a döntését és annak indoklását a Doktori Tanács által kiadott jegyzőkönyvi űrlapon rögzíti, amelyet a bírálóbizottság elnöke három napon belül megküld a Doktori Tanács Titkárságának, amely azt nyolc napon belül megküldi az osztálynak. Inter- vagy multidiszciplináris pályázat esetén a nyilvános vita utáni bírálóbizottsági döntéssel és a cím odaítélésével már csak a befogadó osztály foglalkozik.

- (2) A bírálóbizottság állásfoglalását az osztályülés tárgyalja. Az ülésen az osztály-előterjesztő a bírálóbizottság elnöke, akadályoztatása esetén a bizottság általa javasolt és az osztályelnök által felkért tagja. Az ülésen nem tárgyalható az ügy, ha a kijelölt előterjesztő nincs jelen.
- (3) Az osztály megvizsgálja a bírálóbizottság állásfoglalását, tanulmányozza a nyilvános vita szakmai indoklással ellátott jegyzőkönyvét, megvizsgálja a jegyzőkönyvben lefektetett tények és a szavazás eredményének összhangját. Ha ügyrendi vagy tudományetikai kifogás nem merült fel, és az osztályülés – titkos, többségi „igen/nem” szavazatokkal – megerősíti a bírálóbizottság döntését (azzal, hogy az (5) bekezdésben foglaltakra is figyelemmel az elutasítás oka csak a (4) bekezdés szerinti tudományetikai vagy ügyrendi kifogás lehet), felterjeszti a Doktori Tanácshoz elfogadásra (D. Sz. 45. § (2) bekezdés).
- (4) Ha az osztályülésen ügyrendi vagy tudományetikai kifogás merül fel, az osztály a cím odaítéléséről nem szavaz, hanem ügyrendi kérdésben a Doktori Tanács Ügyrendi Bizottságához, etikai kérdésben az MTA Tudományetikai Bizottságához fordul, és az erről szóló határozatát megküldi a Doktori Tanácsnak.
- (5) Ha az osztály szavazása a bírálóbizottság döntésével ellentétes állásfoglalást eredményez, azt részletes indoklással ellátva köteles megküldeni a Doktori Tanácsnak. Amennyiben az osztály ellentétes döntését szakmai okokra alapozza, a Doktori Tanács felhívja az osztály figyelmét a D. Sz. 19. § (2) bekezdésében, a 40. § (3) bekezdésében és a 45. § (2) bekezdésében foglaltakra (D. T. E. Sz. Ü. 14. §), amelyek értelmében az osztálynak szakmai okokra hivatkozva a bírálóbizottság döntését megkérdőjelezni vagy felülbírálni nincs joga, és a nyilvános vitát követően arra módja sincs. Ha az osztály nem talál ügyrendi vagy tudományetikai kifogást a bírálók és a bírálóbizottság munkájában és a nyilvános vita lefolyásában, a doktori cím odaítélésének kérdését újabb osztályülésen tárgyalni köteles.
- (6) Ha a Doktori Tanács döntése eltér a tudományos osztály állásfoglalásától, a Doktori Tanácsnak az ügyben hozott határozata nem végleges, hanem közbenső határozat. A Doktori Tanács végleges határozatának meghozatala előtt a tudományos osztály újbóli állásfoglalását kéri. Ha az álláspontok ezt követően egyeznek, a Doktori Tanács közbenső határozata véglegessé válik. Ha a véleményeltérés továbbra is fennáll, a Doktori Tanács végleges álláspontjának kialakítása előtt meghallgathatja a bírálóbizottságot, a bírálókat, illetőleg külső szakértői véleményt is kérhet a kérelmező doktori művéről. A doktori műről készült szakértői véleményt az Asz. 24. § (7) bekezdése értelmében ismertetnie kell a kérelmezővel, és lehetőséget kell adni számára, hogy válaszoljon rá. A véleményeltérés indokaitól függően a Doktori Tanács ügyrendi kérdésben kikéri az Ügyrendi Bizottság, tudományetikai kérdésben a Tudományetikai Bizottság véleményét, és mindezek alapján hozza meg végleges döntését.

Iratbetekintés, érdemi kifogás, eljárás kifogás, nyári szünet

(D. Sz. 8., 40., 43., 45., 46. §, D. T. E. Sz. Ü. 15. §)

13. §

- (1) Az eljárásban közreműködő személyek és testületek véleményük elkészítése, javaslatuk kialakítása, illetve döntésük meghozatala céljából a Doktori Szabályzatban, valamint a Doktori Tanács Eljárás Szabályzatában és Ügyrendjében foglaltak szerint tekinthetnek be.
- (2) A kérelmező az ügyében keletkezett iratokba a Doktori Szabályzatban, valamint a Doktori Tanács Eljárás Szabályzatában és Ügyrendjében foglaltak szerint tekinthet be.
- (3) A nyilvános vitára bocsátott doktori művel vagy az abban foglalt tudományos tézisekkel szemben – írásban vagy szóban, legkésőbb a nyilvános vita során – bárki támaszthat szakmai kifogást (érdemi kifogás), de a nyilvános vita után érdemi szakmai kifogás már nem terjeszthető elő. Ha a bírálóbizottság valamely tagjának szakmai fenntartása van az elbírálás tárgyát képező tudományos eredményekkel kapcsolatban, azt érdemi kifogásként tartozik legkésőbb a nyilvános vitán írásban vagy szóban előterjeszteni.
- (4) A doktori eljárás során bárki írásba foglalt és indoklással ellátott kifogást jelenthet be jogszabálysértés vagy az eljárás eredményét alapvetően befolyásoló eljárási szabálysértés miatt a Doktori Tanácshoz vagy az Ügyrendi Bizottsághoz, tudományetikai vétség miatt a Doktori Tanácshoz vagy Tudományetikai Bizottsághoz (eljárás kifogás). Eljárási kifogásról az Ügyrendi Bizottság, tudományetikai kifogásról a Tudományetikai Bizottság dönt. Érdemi határozattal befejezett doktori ügyben a határozat meghozatala után 15 naptári nap elteltével eljárási vagy tudományetikai kifogás nem terjeszthető elő. Az eljárási vagy tudományetikai kifogás nem terjedhet ki tudományos tétel vagy teljesítmény szakmai értékelésére.
- (5) Az osztály és a bizottságok július és augusztus hónapban doktori ügyet nem tárgyalnak, erre való tekintettel az osztály és a bizottságok számára előírt határidőket értelemszerűen kell alkalmazni.

A Műszaki Tudományok Osztálya tartalmi és formai követelményei a doktori eljárásban

14. §

- (1) Az osztály tartalmi és formai követelményei – a Doktori Tanács Eljárás Szabályzata és Ügyrendje mellékleteire a Doktori Tanács által előírt, valamennyi osztályra érvényes egységes csoportosítás értelmében – az alábbi négy csoportot alkotják:
  - Követelmények a doktori műre és a tézisekre vonatkozóan,
  - A doktori habitusvizsgálat tudománymérési követelményei,
  - A doktori habitusvizsgálat tudományos közéleti követelményei,
  - A kérelmező által benyújtandó anyagok listája.
- (2) E követelmények és előírások képezik a jelen Ügyrend 1. sz. mellékletét. Ezek pontonként külön szerepelnek az osztály doktori ügyekkel foglalkozó honlapján.
- (3) A jelen Ügyrend 2. sz. mellékletét az alábbi űrlapok alkotják:
  - Kérelmezői adatlap
  - Előterjesztői értékelés
  - Bizottsági javaslat.

ZÁRADÉK

Az MTA Elnöksége az Ügyrendet 2012. november 27-i ülésén hagyta jóvá.

Az MTA Műszaki Tudományok Osztályának doktori követelményrendszere

KÖVETELMÉNYEK A DOKTORI MŰRE ÉS A TÉZISEKRE VONATKOZÓAN

MILYEN LEGYEN A BENYÚJTOTT DOKTORI MŰ?

A műszaki tudományok területén az MTA doktora tudományos címet számos pályázó nyerte el sikeresen 1996. évi bevezetése óta. A következő összefoglaló az eddigi tapasztalatok alapján összegzi, mit tekintenek a bírálóbizottságok jól bírálható műnek, mit vár el az osztály a benyújtott mű felépítését, szerkesztését, formai kivitelét illetően.

Az MTA Doktori Szabályzata háromféle lehetőséget sorol fel a kérelemhez mellékelendő doktori műre. Ezek:

1. értekezés,
2. könyv,
3. rövid értekezés.

A Doktori Szabályzat előírja, hogy bármelyik lehetőséget választja is a kérelmező, a benyújtott mű megvitathatónak és egymagában alkalmasnak kell lennie a kérelmező tudományos munkásságának megítélésére.

1. Értekezés benyújtása

Az értekezés benyújtásával a kérelmező többségében azokkal a jól elkülöníthető, saját eredményekkel pályázzon az MTA doktora cím elnyerésére, amelyeket már publikált a szakterület meghatározó nemzetközi folyóirataiban. Az értekezés ezeket az eredményeket egységes jelölésrendszerben és szemléletben foglalja össze, beleértve az eredmények előzményeit pontos irodalmi hivatkozásokkal, az eredmények helyét a szakterületen, valamint áttekinthető bizonyításukat, igazolásukat részletes levezetésekkel.

Az értekezés érdemi fejezeteinek terjedelme ne haladja meg a 100 oldalt. Ez részben a kérelmező említett folyóirat-publikációira támaszkodó szerkesztési feladat, melynek során a kérelmezőt az a szempont vezesse, hogy a bírálók, szakemberek számára a legjobban érthető és feldolgozható forma alakuljon ki. Ne használjon 12 pontnál kisebb betűtípusokat, túl keskeny margókat, a képletek szellősen és áttekinthetően legyenek szedve, az ábrák és felirataik szerkezete, mérete segítse a lényeges gondolatok gyors megértését. Ennek megfelelően a fogalmazás legyen tömör, lényegre törő. A levezetések beiktatása követelmény. Amennyiben egyes fontosnak tartott magyarázatok, részletes levezetések, számítógépi algoritmusok bemutatására az érdemi fejezetek terjedelme nem ad lehetőséget, függelékben helyezhetők el, de a bírálónak részletes tanulmányozásuk nélkül is meg kell tudnia győződni az eredmények helyességéről, újdonságáról.

Az értekezésnek tartalmaznia kell a téziszüzetben külön összefoglalt téziseket is, vele azonos megfogalmazásban. A tézispontokat tartalmazza az értekezés „Összefoglalás” fejezete, vagy jelenjenek meg szétbontva, az értekezés egyes fejezeteinek végén, összefoglalásaiban. A tézisek a szakterület kutatóinak közössége számára legyenek közérthetően és tömören megfogalmazva. Kerüljük a szakszavak túlzott használatát, a bonyolult mondat szerkesztést, a túlzottan strukturált tézispont-számozást, az eredmények túlzott tördelését. *A kevesebb néha több* – vitát kiváltó védések után sokszor hangoztatják ezt bírálók, bizottsági tagok.

2. Könyv benyújtása

Könyv benyújtásával a pályázó a kérelem benyújtása előtt legfeljebb 3 évvel megjelent önálló könyvben közölt saját, jól azonosítható eredményeivel pályázhat az MTA doktora cím elnyerésére. Ebben az esetben is eredményeinek jelentős részét korábban a szakterület meghatározó nemzetközi folyóirataiban publikálnia kell. A könyvet a tudományág meghatározó tudományos kiadóinak egyike kell, hogy megjelentesse, a pályázó egyszerezős monográfiájaként. Követelmény, hogy a bírálók és az olvasók a részletes levezetéseket megtalálják a műben.

Lényeges, hogy nem magát a könyv egészét, hanem a pályázó abban foglalt eredményeit bírálják el, ezért ebben az esetben is fontos szerep jut a téziszüzetnek. A tézispontok megfogalmazására, kialakítására ugyanazok a megjegyzések vonatkoznak, mint értekezés benyújtása esetén.

3. Rövid értekezés benyújtása

Rövid értekezés benyújtásakor a kérelmezőnek lehetősége van a csupán néhány tíz oldalas rövid értekezéshez csatolnia legfontosabb publikációit. A kérelmezőnek tisztában kell lennie vele, hogy ebben az esetben azt a munkát, amit az eredmények egységes szemléletben és jelölésrendszerben történő megfogalmazása és rendezése jelent, jórészt áthárítja a bírálókra. Ennek tudatában kell mindent megtennie a kérelmezőnek, hogy a bírálók a tőlük ésszerűen elvárható munkaráfordítással is azonosítani és ellenőrizni tudják a tudományos eredményeit. A Műszaki Tudományok Osztálya csak a kiemelkedők között is kitűnő habitusú jelöltek esetében fogadja el ezt a formát.

A rövid értekezés ennek megfelelően tartalmazza az eredmények előzményeit pontos irodalmi hivatkozásokkal, az eredmények helyét a szakterületen belül, valamint az új tudományos eredményeket, azok részletes magyarázatát, értelmezését. Az eredmények áttekinthető bizonyítása, igazolása és a részletes levezetések tekintetében viszont elegendő, ha a megfelelő csatolt publikáció pontosan azonosítható részére utal. Követelmény, hogy a bírálók megkapják a részletes levezetéseket. A rövid értekezésnek is tartalmaznia kell a téziszüzetben külön összefoglalt téziseket, akár fejezetenként, akár egy végső összefoglaló fejezetben, de a téziszüzetben szereplő megfogalmazással azonosan. A tézispontok megfogalmazására, kialakítására ugyanazok a megjegyzések vonatkoznak, mint az értekezés esetében.

A csatolt publikációk száma ennek megfelelően 5 körüli, de ne legyen több 8-nál, és a főbb tézispontok is ehhez igazodjanak. A kérelmező olyan cikkeket válasszon ki, amelyek a szakterület meghatározó nemzetközi folyóirataiban jelentek meg, és lehetőleg egyszerezősök, vagy kevés társszerzővel készültek. Társszerzők esetén elengedhetetlenek egyértelmű nyilatkozataik, amelyekkel meghatározhatók a publikációkon belül azok a részek, melyek a pályázó saját eredményeit tartalmazzák.

A rövid értekezésre is érvényesek az értekezéssel kapcsolatos formai előírások (tömör fogalmazás, 12 pontos vagy nagyobb betűtípus stb.). Formailag jó megoldás az is, ha a csatolt publikációkat fénymásolatban, egységes lapelrendezéssel egy kötetbe kötik a rövid értekezéssel. Az így összeállított „rövid” értekezés terjedelme ne haladja meg a 150 oldalt.

A téziszüzet

A 8-10 oldalas, nyomtatott téziszüzet a kérelmező doktori művében részletesen kifejett új tudományos eredményeinek tömör, pontokba foglalt összefoglalóját tartalmazza. A tézis-

fűzet a témaválasztás indoklását, a téma újszerűségének bizonyítását, kapcsolódását mások vagy a kérelmező korábbi eredményeihez, a tézisek kifejtését, valamint az eredmények megtörtént vagy lehetséges hasznosítását tartalmazza. A tézisfűzetben fel kell sorolni a kérelmezőnek a tézisek témájában megjelent valamennyi publikációját, valamint a csatlakozó szakirodalom legfontosabb közleményeit is.

A tudományos munkásság összefoglalása

A külön lapon, legfeljebb 300 szó terjedelmű szövegben a kérelmező tömören összefoglalja mindazon tudományos eredményeit, amelyekkel egész pályafutása során a tudományt előrevitte. Természetesen ennek részét képezik a doktori műben leírt eredményei is. A doktori cím alapja ugyanis nemcsak a doktori mű, hanem vele együtt a doktori habitust alátámasztó teljes tudományos munkásság.

A DOKTORI HABITUSVIZSGÁLAT TUDOMÁNYMÉRÉSI KÖVETELMÉNYEI

Bevezetés

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy az Ügyrend 6. § (2) bekezdés szerint:

A kérelmező publikációs és alkotási tevékenységére, valamint idézettségére vonatkozó számszerűen meghatározott **minimumkövetelményeket** a kérelmezőnek **maradéktalanul teljesítenie kell**. A minimumkövetelmény csak belépési küszöb: szükséges, **de nem elégséges feltétel** az eljárás folytatásához. **Az osztály habitusvizsgálati minimumkövetelményeinek nem teljesítése** (együttesen vagy külön-külön) **minden esetben az eljárásból való kizárást eredményezi**.

A számszerűsített minimumkövetelmények a doktori habitusvizsgálatot segítik. A habitusvizsgálathoz emellett további elvárások, értékmérők is tartoznak. A doktori cím odaítélésében természetesen a már elért új tudományos eredmények a meghatározóak.

A tudományos teljesítményt, objektíven mérni, pontosan összehasonlítani nem lehet. De tudomásul kell venni az egész világon ma már széles körben alkalmazott tudományometriai módszereket, amelyek többé-kevésbé alkalmasak arra, hogy az egyén tudományos eredményét megkíséreljük objektíven elhelyezni a – praktikusán zérus tudományos teljesítménytől induló és a korszakalkotó tudományos alkotásokig húzódó – skálán úgy, hogy két sávot szét tudjunk választani: nevezetesen, hogy a kérelmező habitusa a minimumkövetelmények során részletezett szempontokból

- a) az elégséges szintet még nem érte el, vagy
- b) az elégséges szintet elérte és meghaladta.

A habitusvizsgálati minimumkövetelmények bevezetése az alábbi fő célokat szolgálja:

1. Támpontot és viszonyítási alapot szolgáltat a tudományos teljesítmény értékelésére a kérelmező, az osztály, valamint a bírálati folyamatban résztvevő bizottságok és személyek számára, kimutatva, hogy a kérelmező publikációs és alkotási tevékenysége, idézettsége, valamint egyéb tudományos teljesítménye az elvárásoknak eleget tesz-e, avagy nem.
2. Módot nyújt rá, hogy az osztály a pontozási rendszerében a mennyiségi elemeket visszaszorítsa, és helyette nagyobb súllyal vegye figyelembe a minőségi jegyeket azzal, hogy a nemzetközi tudományos körökben széles körben elterjedt tudományometriai jellemzőket, az impaktfaktort (IF) és a Web of Science (WoS) adatbázisban való megjelenést is bevonja a pontozásba.

3. Lehetővé teszi, hogy az osztály a rövid értekezés formájában indított doktori cselekmények számát minimumra szorítsa.

Az osztály tudatában van a számszerű minimumkövetelmények bevezetésével együtt járó veszélyeknek. Ezt a számos más értékelési szempont (tudományos iskolateremtés, tudományos közéleti szerep, professzori meghívások, külföldi tudományos előadások, nemzetközi tudományos egyesületek elnöksége, tagsága, tudományos kitüntetések, elnyert kutatási pályázatok stb.) mellett csak az egyik követelménynek kell tekinteni. Az osztály kétévenként e követelményrendszert a tapasztalatok alapján felülvizsgálhatja.

A minimumkövetelmények

A habitusvizsgálati minimumkövetelmények három részből állnak.

A kérelmezőnek el kell érnie

1. **a publikációs és alkotási tevékenységét jellemző Q értékszám minimumát ($Q_{\min}$),**
2. **az idézettségét jellemző, hivatkozásaival mért I értékszám minimumát ($I_{\min}$),** és teljesítenie kell a
3. **tételes publikációs elvárásokat.**

A minimumkövetelmények teljesülésének ellenőrzésekor csak azok a publikációk és hivatkozások vehetők figyelembe, melyek az eljárás megindítása előtt az előírt határidőig az MTMT-be kerültek, az MTMT pedig ellenőrizte, illetve jóváhagyta őket.

A publikációs és alkotási tevékenység Q értékszámának minimuma

A Műszaki Tudományok Osztálya a $Q_{\min}$ küszöbértékre 4 kategóriát ad meg:

	A	B	C	Ép
$Q_{\min}$	9 pont	12 pont	15 pont	9 pont

Az Ép kategória az építészekre, míg az A, B és C kategória a Műszaki Tudományok Osztályához tartozó többi tudományterületre vonatkozik. Eszerint a bizottságok besorolása az A, B, C és Ép kategóriába a következő:

Tudományos bizottságok	Kategória
Anyagtudományi és Technológiai Tudományos Bizottság	B
Áramlás- és Hőtechnikai Tudományos Bizottság	A
Automatizálási és Számítástechnikai Tudományos Bizottság	B
Elektronikus Eszközök és Technológiák Tudományos Bizottság	B
Elektrotechnikai Tudományos Bizottság	A
Energetikai Tudományos Bizottság	B
Építészeti Tudományos Bizottság	Ép vagy A*
Gépszerkezettani Tudományos Bizottság	A
Informatikai Tudományos Bizottság	C
Közlekedéstudományi Bizottság	A

Tudományos bizottságok	Kategória
Metallurgiai Tudományos Bizottság	B
Szál- és Kompozittechnológiai Tudományos Bizottság	B
Szilárd Testek Mechanikája Tudományos Bizottság	B
Távközlési Tudományos Bizottság	A
Vízgazdálkodás-tudományi Bizottság	A

* Egyénekenkénti döntés.

Az idézettség I értékszámának minimuma

A $Q_{\min}$ kategóriák szerinti értékeihez egyértelműen tartoznak az $I_{\min}$ A, B, C, illetve Ép kategóriákhoz tartozó alábbi küszöbértékei.

	A	B	C	Ép
$I_{\min}$	40 hivatkozás	60 hivatkozás	100 hivatkozás	30 hivatkozás

A pontszámok a hivatkozások számával egyeznek meg.

A tételes publikációs elvárások

A Műszaki Tudományok Osztálya a fenti Q és I értékszámokra vonatkozóan az alábbi tételes publikációs elvárásokat írja elő.

Tételes publikációs elvárások az A, B és C kategóriában	
1.	A kérelmező a fenti mérőszámok közül (cikk, könyv, alkotás, idézettség) legalább egyben érjen el a fent megadott értéknél szignifikánsan (legalább 50%-kal) nagyobb értéket.
2.	A magyar állampolgároknak legyen magyar nyelvű tudományos közleményük is.
3.	Az egyszerűs IF-os cikkeinek darabszáma legyen legalább 2. (Ez a követelmény kiváltható munkájukat sikeresen megvédő PhD-hallgatókkal.)*
4.	Az IF-os cikkeinek száma (a szerzők számával nem kell osztani) legyen legalább $0,5 Q_{\min}$.
5.	A viszonyított IF-számok összege legyen legalább $0,25 Q_{\min} \cdot \left(\sum_i \max(IF_i, 0.6) \right)_{\text{szerzőszám}}$
6.	A WoS-ban megjelent hivatkozásainak darabszáma legyen legalább $0,5 I_{\min}$.
7.	Az MTMT-ben szereplő független hivatkozásokból számolt Hirsch-indexe legyen legalább 4 (A kategória), 5 (B kategória), illetve 7 (C kategória).

* Egy PhD-t szerzett doktorandusz egy egyszerűs cikket vált ki. A végzett doktoranduszok hivatalos létszámát a doktori.hu adatbázis tartalmazza.

Tételes publikációs elvárások az Ép kategóriában	
1.	A kérelmező a fenti mérőszámok közül (cikk, könyv, alkotás, idézettség) legalább egyben érjen el a fent megadott értéknél szignifikánsan (legalább 50%-kal) nagyobb értéket.
2.	A magyar állampolgároknak legyen magyar nyelvű tudományos közleményük is.
3.	Az egyszerűs IF-os cikkei darabszáma legyen legalább 2. (Ez a követelmény kiváltható sikeresen munkájukat sikeresen megvédő PhD-hallgatókkal.)*
4.	A külföldi folyóiratcikkeinek darabszáma (a szerzők számával nem kell osztani) legyen legalább $0,4 Q_{\min}$.
5.	A külföldi szerzők hivatkozásainak száma legyen legalább $0,2 I_{\min}$.

* Egy PhD-t szerzett doktorandusz egy egyszerűs cikket vált ki. A végzett doktoranduszok hivatalos létszámát a doktori.hu adatbázis tartalmazza.

Doktori cselekmény, rövid értekezéssel

Az osztályon doktori cselekmény rövid értekezéssel¹ akkor indulhat, ha a kérelmező a C kategóriára előírt minimumpontok legalább háromszorosát eléri ($Q_{\min}=45$; $I_{\min}=300$), és az elvárásokat is teljesíti. Kivétel kor alapján nem adható.

Ponthatárok az 1954 előtt született jelölteknel

Az 1954-ben (vagy azután) születettekre érvényes a pontozás, az 1934-ben és az azelőtt születetteknek csak a fele pontszámot kell megkövetelni, a kettő között lineárisan kell interpolálni.

A Q és I értékszámok kiszámításának módja

A publikációs és alkotási tevékenység Q értékszám

A tudományos teljesítmény Q értékszámának pontjai három területről gyűjthetők össze: tudományos cikkekből, könyvekből és alkotásokból. Az alábbi táblázat az egyes kategóriákra nézve a minimálisan megkövetelt és a maximálisan beszámítható pontszámokat mutatja.

A Q értékszám összetevői		A	B	C	Ép
Tudományos cikk	min	5 pont	6 pont	8 pont	4 pont
Tudományos könyv	max	2 pont	3 pont	3 pont	5 pont
Kiemelkedő alkotás	max	3 pont	4 pont	5 pont	6 pont

A „min” azt mutatja, hogy a kérelmezőnek a cikkekből legalább ennyi ponttal kell rendelkeznie, a „max” pedig azt jelenti, hogy a kérelmezőnek akár több pontja is lehet e két területen, de legfeljebb ennyi pont számítható be a Q értékszámába.

Q kiszámítása tudományos cikk esetén

A pontszám a szerzők számával osztandó.

Lektorált folyóiratcikk*	IF-ral	0,6 és a cikk IF-a** közül a nagyobbik
	IF nélkül, külföldön megjelent	0,4
	IF nélkül, itthon megjelent	0,3
Konferenciatick***	Idegen nyelven	0,2
	Magyarul	0,1

* A folyóiratok reguláris számában megjelent konferenciaanyagok folyóiratcikknek számíthatók. (De nem lehet ugyanezt a konferenciaanyagot – vagy annak rövidebb változatát – konferenciaticknek is elszámolni.)

** Ha még nem ismert a kérdéses évben érvényes IF, akkor a folyóirat legutolsó IF-a.

*** Mín. 4 oldal; CD-n megjelent cikk is elfogadható, ha a CD-nek van ISBN-száma.

¹ A Műszaki Tudományok Osztálya a 2004. április 22-i ülésén úgy határozott, hogy interdiszciplináris témában kizárólag értekezés formájában indított doktori cselekményt támogat. Ez az osztályhatározat bejelentés formájában elhangzott a Doktori Tanács 2004. április 23-i ülésén.

Q kiszámítása tudományos könyv² esetén

A pontszám a szerzők számával osztandó.

Könyv vagy könyvrészlet, 100 oldal felett	Idegen nyelven	2
	Magyarul	1
Könyv vagy könyvrészlet, 100 oldal alatt	Idegen nyelven	10 oldalanként 0,2
	Magyarul	10 oldalanként 0,1

Q kiszámítása műszaki alkotásnál

Az **A, B és C kategóriában** csak kiemelkedő megvalósult műszaki alkotásra adható pont. Ezek jellemzője az, hogy

- vagy beszámolt az alkotásban megvalósult tudományos eredményről legalább egy lektorált folyóiratcikkben, melyre legalább két komoly hivatkozást is kapott,
- vagy megvalósított szabadalom fűződik hozzá.

Pontozás:

Alkotásonként	legfeljebb 1,0 pont a tudományos bizottság döntése szerint
---------------	--

Az **Ép kategóriában** az építészeti tervezés három értékelhető eleme:

- megvalósult épület,
- kiemelkedő, de valamely okból nem megvalósult terv,
- kiemelkedő értékű és ekként elismert tervpályázat.

Pontozás:

Megvalósult épület,	1,0 pont
– amelyről legalább 3 hazai vagy 1 külföldi folyóiratban értékelés jelent meg, vagy	
– amely rangos (hazai vagy nemzetközi) díjban részesült	
Jelentős épületterv, amelyről legalább 3 hazai vagy 1 külföldi folyóiratban értékelés jelent meg	0,5 pont
Országos, titkos és nyilvános tervpályázaton 1., 2. vagy 3. díj	0,3 pont
Eredményes külföldi tervpályázat ³	0,6 pont

Urbanisztikai tervek, illetve műemlék-rekonstrukciók esetén is a fenti értékelés követendő. Egy épület, terv vagy díj nem kaphat több szempontból is pontot.

Az idézettség I értékszama

Az A, B és C kategóriában csak azok a független hivatkozások (a hivatkozó és a hivatkozott publikációknak nincs közös szerzőjük) fogadhatók el, amelyek tudományos könyvben, tudományos folyóiratban, tudományos konferenciakiadványban vagy olyan (kisdoktori, kandidátusi, PhD-, habilitációs, tudományok doktora vagy MTA doktora) értekezésben⁴

² Tudományos vagy szakkönyv vagy hasonló könyvrészlet.

³ Eredményes: díjazott, megvett, honourable mention vagy mention kategória.

⁴ Csak azoknak az értekezéseknek a hivatkozásai fogadhatók el, amelyek
– a közforgalomban lévő tudományos irodalom körébe tartoznak, és
– nem a kérelmező tudományos vezetése alatt készültek.

jelentek meg, amely értekezés nem a pályázó tudományos vezetésével készült. Az idézettség értékszámát a beszámítható független hivatkozások számával egyezik meg. A hivatkozásoknál nem kell osztani a szerzők számával.

Az Ép kategóriában a hazai és nemzetközi folyóiratok kritikái, elemzései és bemutatásai is elfogadhatók idézetnek.

A DOKTORI HABITUSVIZSGÁLAT TUDOMÁNYOS KÖZÉLETI KÖVETELMÉNYEI

A tudományos közéletben való részvétel többféle tevékenységből áll. Tudományos közéleti tevékenységként az alábbi területeken végzett tevékenységet lehet megjelölni, ahol lehet, számszerű adatokkal:

1. Doktori képzés (témavezetés, fokozatszerzések, programkidolgozás, előadások tartása)
2. TDK-témavezetés (dolgozatok, díjak)
3. Hazai/nemzetközi folyóirat-szerkesztőbizottsági tagság
4. Kiemelkedő tanítványok nevelése (közös publikációk)
5. Funkciók hazai/nemzetközi kongresszusok, konferenciák szervezésében
6. Funkciók hazai/nemzetközi tudományos szervezetekben
7. Elnyert hazai/nemzetközi tudományos pályázatok
8. Vendégprofesszori, vendégkutatói megbízások
9. Hosszabb külföldi tanulmányutak
10. Részvétel a hazai/nemzetközi egyetemi/főiskolai graduális képzésben
11. Funkciók doktori iskolákban, doktorképzésben
12. Tanszék/kutatócsoport/kutatóintézet vezetése
13. Funkciók tudományos zsűrikben, kuratóriumokban, pályázatok bírálata
14. Részvétel tudományos minősítésben (bíráló, bírálóbizottsági tagság, előterjesztés)
15. Hazai/nemzetközi tudományos díjak, kitüntetések.

A közéleti tevékenység pozitív megítéléséhez a fenti 15 terület közül legalább 6-ban kell tevékenységet felmutatni. A tudományos közéleti tevékenységek összességükben befolyásolják a minősítő bizottságnak, osztálynak a kérelmező szakmai habitusáról kialakított véleményét.

A doktori habitusvizsgálathoz benyújtandó adatlapok

1. sz. adatlap

KÉRELEM

a Magyar Tudományos Akadémia doktora tudományos cím megszerzése érdekében az eljárás lefolytatására

1. Név (személyi igazolványban szereplő módon):
2. Születéskori név:
3. Tudományos életben használt név:
4. Születési hely
  - 4.1. ország:
  - 4.2. település:
5. Születési év, hó, nap:
6. Anyja leánykori neve:
7. Egyetemi végzettség:
  - 7.1. Típusa: (a diploma szakjának megnevezése)
  - 7.2. Oklevél száma:
  - 7.3. Megszerzés helye (ország):
  - 7.4. Megszerzés helye (intézmény):
  - 7.5. Megszerzés éve:
Ha az egyetemi diplomát külföldön szerezte,
  - 7.6. a honosítás helye (intézmény):
  - 7.7. a honosítás éve:
8. Tudományos fokozat:
  - 8.1. Típusa: (tudomány kandidátusa, PhD, DLA)
  - 8.2. Oklevél száma:
  - 8.3. Megszerzés helye (ország):
  - 8.4. Megszerzés helye (intézmény):
  - 8.5. Megszerzés éve:
Ha tudományos fokozatát külföldön szerezte,
  - 8.6. a honosítás helye (intézmény):
  - 8.7. a honosítás éve:

9. E-mail, melyen a kapcsolat tartható:
10. Elérhetőségi telefonszám (mobil is lehet):
11. Levelezési cím:
  - 11.1. ország:
  - 11.2. település:
  - 11.3. utca, házszám:
  - 11.4. irányítószám:
12. Lakcím (irányítószámmal):
  - 12.1. ország:
  - 12.2. település:
  - 12.3. utca, házszám:
  - 12.4. irányítószám:
13. Munkahely megnevezése:
14. Munkahely címe (irányítószámmal):
  - 14.1. település:
  - 14.2. utca, házszám:
  - 14.3. irányítószám:
15. Munkahely telefonja:
  - 15.1.
  - 15.2. Fax:
16. A benyújtott doktori mű címe:
17. A benyújtott doktori mű típusa (értekezés, könyv, rövid értekezés [tézises]):
18. A benyújtott doktori mű nyelve, ha az nem magyar:
19. Tudományos osztály:
20. Tudományág:
21. Nyilatkozat:
  - a) A jelen kérelem benyújtásával elismerem, és kötelezőnek fogadom el a Magyar Tudományos Akadémia Doktori Szabályzatát és az ahhoz tartozó szabályokat.
  - b) Hozzájárulok ahhoz, hogy benyújtott művemről, annak tartalmáról az MTA Doktori Tanács Titkársága, illetőleg az MTA Könyvtára felvilágosítást adjon.
  - c) Tudomásul veszem, hogy az eljárás azon a néven folyik, amelyet a tudományos életben használt névként megjelöltem.

Dátum (év, hó, nap)

a kérelmező aláírása

2. sz. adatlap

TUDOMÁNYOS MUNKÁSSÁG ÖSSZEFOGLALÁSA

Foglalja össze röviden (max. 300 szó = 1800 n terjedelemben) tudományos munkássága azon értékeit, amelyek alapján az MTA doktora címet elnyerni kívánja.

Dátum: ..... Aláírás: .....
Név nyomtatott betűkkel: .....

KÉRELMEZŐI ADATLAP

(a kérelmező tölti ki)

1. A kérelmező főbb adatai

Név: .....

Születési év, hely: .....

Egyetemi diploma:

Egyetem: .....

Kar (szak): .....

Megszerzés éve: ..... Minősítése: ..... Egyéb, éspedig: .....

Egyéb diplomák:

Megszerzés helye (egyetem): .....

Kar (szak): .....

Megszerzés éve: ..... Minősítése: ..... Egyéb, éspedig: .....

Tudományos fokozat:

Megszerzés helye (egyetem): .....

Kar (szak): .....

Megszerzés éve: ..... Minősítése: ..... Egyéb, éspedig: .....

Nyelvismerete:

Nyelv: .....

Beszél: ..... Ír: ..... Olvas: .....

Nyelvvizsga: ..... Egyéb, éspedig: .....

Nyelv: .....

Beszél: ..... Ír: ..... Olvas: .....

Nyelvvizsga: ..... Egyéb, éspedig: .....

Nyelv: .....

Beszél: ..... Ír: ..... Olvas: .....

Nyelvvizsga: ..... Egyéb, éspedig: .....

Munkahelye (a benyújtáskor): .....

Beosztása: .....

2. A kérelmező főbb szakterületei: .....

3. A kérelmező egyetemi oktatói, kutatóintézeti, ipari, tervezői vagy kivitelezői tevékenysége, munkahelyei

Intézmény: .....

Beosztása: .....

időtartam: .....-tól .....-ig

Intézmény: .....

Beosztása: .....

időtartam: .....-tól .....-ig

Intézmény: .....

Beosztása: .....

időtartam: .....-tól .....-ig

4. Az eljárás alapjául szolgáló doktori mű

Címe: .....

Formája (értekezés, könyv, rövid értekezés): .....

A tudományág, amelyben pályázik: ..... (MTA osztályhoz tartozó kategória)

Melyik tudományos bizottságot tartja témájában illetékesnek? .....

5. A kérelmező öt legfontosabb publikációja

A PhD (kandidátusi) fokozat megszerzése óta megjelent öt legjelentősebb közleményének pontos bibliográfiai adatai és újdonságtartalmának kb. 5 soros összefoglalója:

1. A közlemény: .....

Tartalmi összefoglaló: .....

2. A közlemény: .....

Tartalmi összefoglaló: .....

3. A közlemény: .....

Tartalmi összefoglaló: .....

4. A közlemény: .....

Tartalmi összefoglaló: .....

5. A közlemény: .....

Tartalmi összefoglaló: .....

6. A kérelmező öt legfontosabb hivatkozása

Az öt legértékesebbnek ítélt hivatkozása pontos bibliográfiai adatai és a hivatkozás szövegkörnyezete eredeti nyelven és fordításban (kivéve az angolt):

1. A hivatkozott cikk: .....
A hivatkozó cikk: .....
Szövegkörnyezet: .....
Esetleges fordítás: .....
2. A hivatkozott cikk: .....
A hivatkozó cikk: .....
Szövegkörnyezet: .....
Esetleges fordítás: .....
3. A hivatkozott cikk: .....
A hivatkozó cikk: .....
Szövegkörnyezet: .....
Esetleges fordítás: .....
4. A hivatkozott cikk: .....
A hivatkozó cikk: .....
Szövegkörnyezet: .....
Esetleges fordítás: .....
5. A hivatkozott cikk: .....
A hivatkozó cikk: .....
Szövegkörnyezet: .....
Esetleges fordítás: .....

7. A kérelmező kiemelkedő megvalósult műszaki alkotásai:

(Az alkotás ismérveit lásd a tudománymérési követelmények leírásánál.)

1. Az alkotás megnevezése: .....
Az alkotásról beszámoló folyóiratcikk(ek) pontos bibliográfiai adatai: .....
Az alkotásra vonatkozó 1. hivatkozás pontos bibliográfiai adatai: .....
Az alkotásra vonatkozó 2. hivatkozás pontos bibliográfiai adatai: .....
Az alkotásból megvalósult szabadalom pontos adatai: .....

2. Az alkotás megnevezése: .....

Az alkotásról beszámoló folyóiratcikk(ek) pontos bibliográfiai adatai: .....

Az alkotásra vonatkozó 1. hivatkozás pontos bibliográfiai adatai: .....

Az alkotásra vonatkozó 2. hivatkozás pontos bibliográfiai adatai: .....

Az alkotásból megvalósult szabadalom pontos adatai: .....

3. Az alkotás megnevezése: .....

Az alkotásról beszámoló folyóiratcikk(ek) pontos bibliográfiai adatai: .....

Az alkotásra vonatkozó 1. hivatkozás pontos bibliográfiai adatai: .....

Az alkotásra vonatkozó 2. hivatkozás pontos bibliográfiai adatai: .....

Az alkotásból megvalósult szabadalom pontos adatai: .....

8. A kérelmező tudományos közéleti tevékenysége

Tagsága és tisztségei hazai és nemzetközi tudományos szervezetekben:

A szervezet neve	Hazai/nemzetközi	Tisztsége	Mettől-meddig
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

Szerkesztőbizottsági tagsága és tisztségei hazai és nemzetközi folyóiratoknál:

A folyóirat neve	Kiadója (ország)	Tisztsége	Mettől-meddig
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

Szerepe hazai és nemzetközi, kongresszusok, konferenciák rendezésében (szervező, rendező, meghívott vagy plenáris előadó stb.)

A rendezvény pontos címe és ideje	A rendező ország	Szervezői szerepe	Előadói szerepe
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

Elnyert hazai és nemzetközi tudományos pályázatai az utóbbi 10 évben

A pályázat címe, a támogatási összeg	Hazai/nemzetközi	Témavezető/résztvevő	Futamidő
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

Elnyert hazai és nemzetközi tudományos ösztöndíjai, tanulmányutak

Az ösztöndíj megnevezése	Ország	Kezdet	Futamidő
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

Vendégprofesszori, vendégkutatói meghívásai

A meghívó intézmény, tanszék megnevezése	Ország	A munka jellege	Mettől-meddig
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

Külföldi munkavállalásai

A meghívó intézmény, tanszék megnevezése	Ország	A munka	Mettől-meddig
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

Szerepvállalása doktori iskolák létrehozásában és működtetésében, a doktorképzésben

A doktori iskola megnevezése	Tevékenység
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

PhD-hallgatói

A PhD-hallgató neve	Mettől-meddig	Abszolvált ekkor	Fokozatot szerzett ekkor
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

Tudományos diákköri hallgatói

	Összes	Ebből intézményi I. díjat nyert	Ebből országos I. díjat nyert
TDK hallgatók száma:	.....	.....	.....

Közreműködése tudományos minősítésben (darabszám)

	Hazai eljárás		Külföldi eljárás
	Nyelv:	magyar	
Akadémia doktora bírálója	.....	.....	.....
PhD vagy kandidátusi értekezés bírálója	.....	.....	.....
Egyetemi doktori értekezés bírálója:	.....	.....	.....
Akadémia doktora bíráló bizottsági tag	.....	.....	.....
PhD, kandidátusi, egyetemi doktori bíráló bizottsági tag	.....	.....	.....

Közreműködése tudományos zsűriken, kuratóriumokban

A testület megnevezése	Ország	Részvételi szerep	Mettől-meddig
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

Tanszék, kutatócsoport, kutatóintézet, kar, egyetem vezetése

Az intézmény/tanszék megnevezése	Vezetői funkció	Mettől-meddig
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

Hazai és nemzetközi egyetemi/főiskolai oktatási tevékenysége

Az intézmény és tanszék megnevezése	Beosztás	Oktatói munka	Mettől-meddig
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

9. A kérelmező oktatói, tudományos kutatói vagy tudományos közéleti tevékenységének elismerése, tudományos díjai, kitüntetései

Hazai és nemzetközi tudományos díjai, kitüntetései

A díj, kitüntetés megnevezése, jellege	Adományozó szerv	Ország	Adományozás időpontja
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

10. A doktori címet megalapozó tudományos munkásság rövid összefoglalója:

(Közérthetően és tömören –max. 5 sorban - adja meg azon konkrét tudományos eredményeit, amelyek alapján pályázik a doktori címre.)

.....

11. Egyéb közlendők:

.....

Dátum:

Aláírás:

.....

kérelmező

TUDOMÁNYMETRIAI TÁBLÁZAT

Készült az MTA VI. Műszaki Tudományok Osztálya követelményeinek figyelembevételével

Xxxx Yyyy táblázata, megjelenítve (dátum)

Előző fokozat (tud. fok.) megszerzésének éve: (dátum)

Tudományos közlemények részletes számai	Magyarországon			Összesen
	Külföldön	idegen nyelven	magyarul	
Lektorált vagy IF-os folyóiratban teljes ¹ cikk	0 / 0	0 / 0	0 / 0	0 / 0
IF-ral	0 / 0	0 / 0	0 / 0	0 / 0
ebből egyszerezős	0 / 0	0 / 0	0 / 0	0 / 0
várható IF-ral (dátum vagy utána)	0 / 0	0 / 0	0 / 0	0 / 0
Egyszerezős IF-os vagy lektorált	0 / 0	0 / 0	0 / 0	0 / 0
Sokszerezős vagy csoportos szerzőségű közlemény	0 / 0	0 / 0	0 / 0	0 / 0
Lektorált/IF-os folyóiratban nem teljes cikk	0 / 0	0 / 0	0 / 0	0 / 0
Folyóiracikk ismeretlen lektoráltságú folyóiratban	0 / 0	0 / 0	0 / 0	0 / 0
Konferenciacikk (min 4 oldal) konferenciakötetben	0 / 0	0 / 0	0 / 0	0 / 0
Konferenciacikk (min 4 oldal) folyóiratban	0 / 0	0 / 0	0 / 0	0 / 0
Konferenciacikk (min 4 oldal) könyvrészletként	0 / 0	0 / 0	0 / 0	0 / 0
Könyv egyetlen szerzőként	0 / 0	0 / 0	0 / 0	0 / 0
Könyv szerzőként társszerzővel	0 / 0	0 / 0	0 / 0	0 / 0
Könyvfejezet	0 / 0	0 / 0	0 / 0	0 / 0
Szerkesztett könyv szerkesztőként	0 / 0	0 / 0	0 / 0	0 / 0
Oltalmi formák	0 / 0	0 / 0	0 / 0	0 / 0
Az eddigiek összesen	0 / 0	0 / 0	0 / 0	0 / 0
Konferenciakötet szerkesztőként	0 / 0	0 / 0	0 / 0	0 / 0
Alkotás	0 / 0	0 / 0	0 / 0	0 / 0
Absztrakt folyóiratban	0 / 0	0 / 0	0 / 0	0 / 0
További még nem számolt tudományos folyóiratban	0 / 0	0 / 0	0 / 0	0 / 0
A tudományos közlemény teljes szövege elérhető a weben	0 / 0	0 / 0	0 / 0	0 / 0
A szerző listájában tudományos jelöléssel megadott közlemények	0 / 0	0 / 0	0 / 0	0 / 0
<i>Nem közleményértékű</i>				
<i>Nem tudományos közlemények</i>	0 / 0	0 / 0	0 / 0	0 / 0
<i>közérdekű</i>	0 / 0	0 / 0	0 / 0	0 / 0
<i>oktatási</i>	0 / 0	0 / 0	0 / 0	0 / 0
<i>ismeretterjesztő</i>	0 / 0	0 / 0	0 / 0	0 / 0
<i>további vagy nem megadott jellegű</i>	0 / 0	0 / 0	0 / 0	0 / 0
A szerző listájának tételei összesen	0 / 0	0 / 0	0 / 0	0 / 0

Néhány további érték	
Impaktfaktor összeg	0,0
Várható impaktfaktor összeg (dátum)	0,0
Idézők ²	
Független/összes idézők	0 / 0
Független/összes WoS idézők	0 / 0
Független/összes Scopus idézők	0 / 0
Független/összes Google Scholar idézők	0 / 0
Független/összes WoS vagy Scopus idézők	0 / 0
Független/összes WoS vagy Scopus vagy GS idézők	0 / 0
Disszertáció, egyéb típusú idézők ²	0 / 0
h-index csak független hivatkozásból	0
h-index az összes hivatkozásból	0

Megjegyzések:

¹ Teljes tudományos közlemények az MTA doktori eljárásban (részletek)

² Független/összes idézők között nem szerepelnek a disszertáció és az egyéb típusú idézők